

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مجموعه سوال‌های کارشناسی ارشد

منطق صوری

۱۰۲

گردآورنده
محسن خادمی

سرشناسه	: خادمی، محسن
عنوان و پدیدآور	: مجموعه سوال‌های کارشناسی ارشد منطق صوری ۱۰۲/
مشخصات نشر	: گردآورنده: محسن خادمی
مشخصات ظاهری	: تهران: پردازش، ۱۴۰۲
فروست	: ۲۹۶ ص.
شابک	: مجموعه سوال‌های کارشناسی ارشد
وضعیت فهرست‌نویسی	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۳-۶۳۹-۲
یادداشت	: فیپای مختصر
شماره کتابشناسی ملی	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
	: ۳۶۲۱۹۶۰

حق چاپ محفوظ و متعلق به نشر پردازش است.

مجموعه سوال‌های کارشناسی ارشد منطق صوری ۱۰۲

گردآورنده	: محسن خادمی
ناشر	: پردازش
چاپ دوم	: ۱۴۰۲
تیراژ	: ۱۰۰
حروفچینی	: پردازش
لیتوگرافی	: پردازش
چاپ و صحافی	: پردازش
قیمت	: ۴۰۰۰۰۰ تومان

نشر پردازش

تهران: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای زاندارمری روبه‌روی اداره پست پلاک ۱۳۲ و ۱۳۰، ساختمان پردازش

تلفن: ۶۶۹۷۵۵۶۶ (۱۰۰ خط) دورنگار: ۶۶۹۵۱۶۲۹

www.Pardazesh.org

www.Pardazeshpub.com

سایت برتر کشور در چهارمین و پنجمین همایش ملی تجارت الکترونیک

فهرست مطالب

جلد اول (تصوّرات)

۷.....	بخش اول (مقدمات، تعریف منطق، علم و اقسام آن)
۱۱.....	سوالات کنکوری
۱۶.....	بخش دوم (مبحث الفاظ)
۱۷.....	سوالات کنکوری
۲۱.....	اقسام لفظ (مفرد- مرکب)
۲۳.....	تقسیم اسم به اعتبار معنی
۲۳.....	مبحث کلیات
۲۶.....	سوالات کنکوری
۲۹.....	نسب اربع
۳۲.....	سوالات کنکوری
۳۶.....	کلیات خمس
۳۸.....	اقسام ذاتی و عرضی
۴۵.....	مفهوم و مصداق
۴۶.....	سوالات کنکوری
۵۰.....	مقولات عشر
۵۲.....	اقسام جوهر
۵۳.....	اقسام عرض
۵۵.....	سوالات کنکوری
۵۵.....	تعریف و اقسام آن
۵۹.....	شرایط تعریف
۶۱.....	سوالات کنکوری
۶۵.....	تقسیم
۶۷.....	پاسخ نامه جلد اول (تصوّرات)
۹۰.....	آزمون جامع ۱
۹۵.....	پاسخ نامه آزمون جامع ۱
۹۷.....	آزمون جامع ۲
۱۰۰.....	پاسخ نامه آزمون جامع ۲

جلد دوم (تصدیقات)

۱۰۱.....	قضیه و اقسام آن
۱۰۲.....	قضایای حملی و اجزاء آن

۱۰۵	سوالات کنکوری
۱۰۶	تقسیم قضیه به اعتبار موضوع
۱۱۰	قضیه خارجیّه - حقیقیّه - ذهنیه
۱۱۰	نظر هامپلتن درباره قضایا
۱۱۱	سوالات کنکوری
۱۱۴	تقسیم قضیه به اعتبار محصول (عدول و تحصیل)
۱۱۶	سوالات کنکوری
۱۱۷	تقسیم قضیه به اعتبار رابطه (سلب و ایجاب)
۱۱۸	حمل و اقسام آن
۱۱۹	سوالات کنکوری
۱۲۰	قضایای موجهه
۱۲۲	سوالات کنکوری
۱۲۲	قضیه شرطی متصل
۱۲۵	سوالات کنکوری
۱۲۷	قضیه شرطی منفصل
۱۳۰	سوالات کنکوری
۱۳۲	شرطی محرف
۱۳۲	وحدت و کثرت قضایا
۱۳۳	تقسیم قضایا از نظر کانت
۱۳۵	سوالات کنکوری
۱۳۷	عکس مُستوی
۱۳۸	عکس نقیض
۱۳۹	سوالات کنکوری
۱۴۲	تقابل
۱۴۵	سوالات کنکوری
۱۵۰	استدلال و اقسام آن
۱۵۱	۱- استقراء
۱۵۲	۲- تمثیل
۱۵۴	۳- قیاس
۱۵۵	سوالات کنکوری
۱۵۹	قیاس اقترانی
۱۶۹	سوالات کنکوری
۱۷۶	قیاس استثنایی

۱۷۸	سوالات کنکوری
۱۸۰	قیاس‌های خاص
۱۸۰	۱- قیاس خلف و مستقیم
۱۸۰	۲- قیاس مساوات
۱۸۱	۳- قیاس ضمیر
۱۸۲	۴- قیاس مرکب
۱۸۳	۵- قیاس ذو حدّین
۱۸۳	سوالات کنکوری
۱۸۴	صورت و ماده قیاس
۱۸۵	سوالات کنکوری
۱۸۵	مواد مختلف قیاس
۱۹۱	سوالات کنکوری
۱۹۴	صناعات خمس
۱۹۴	۱- برهان و اقسام آن
۱۹۷	مطالب ششگانه علمی
۱۹۹	۲- جدل
۲۰۰	۳- سفسطه یا مغالطه و اقسام آن
۲۰۳	۴- خطابه
۲۰۴	۵- شعر
۲۰۵	سوالات کنکوری صناعات خمس
۲۱۰	بخش ضمیمه (برگرفته از کتاب کلیات فلسفه)
۲۲۰	سوالات کنکوری
۲۲۲	پاسخ‌نامه جلد دوم (تصدیقات)
۲۶۴	آزمون جامع ۱
۲۶۸	پاسخ‌نامه آزمون جامع ۱
۲۷۱	آزمون جامع ۲
۲۷۴	پاسخ‌نامه آزمون جامع ۲

آزمون کارشناسی ارشد فلسفه علم (بخش منطق) ۱۳۹۱

۲۷۶	منطق
-----	------

آزمون کارشناسی ارشد فلسفه علم (بخش منطق) ۱۳۹۲

۲۸۵	منطق
۲۹۶	فهرست منابع

بخش اول

«مقدمات، تعریف منطق، علم و اقسام آن»

۱. کدام گزینه درست نمی‌باشد؟

- ۱) از نظر حکمای مشایی، صوری که از اشیا در ذهن برانگیخته می‌شود عین آنها و نسخه بدل آنهاست.
- ۲) علم عبارت از صورتی ذهنی است که از شیء در نزد عقل یا قوه مدرکه حاصل شود.
- ۳) فرق عالم و جاهل در این است که در ذهن عالم صوری به وجود آمده که ذهن جاهل فاقد آن است.
- ۴) از لحاظ ماهیت، بین وجود خارجی و وجود ذهنی فرق بسیار است.

۲. کدام گزینه نادرست است؟

- الف) فقط صور محسوسات در آینه نقش می‌بندد آن هم نوع معینی از محسوسات یعنی مبصرات.
 - ب) صور محسوس و صور معقول هم در ذهن و هم در آینه منقش می‌گردد.
 - ج) ذهن در صورتهای مکتسب خود صرفاً منفعل و پذیراست.
 - د) تعبیر از علم به صور ذهنی، به سبب تنگنای الفاظ و تعابیر است.
- ۱) الف و ب ۲) ب و ج ۳) ج و د ۴) الف و د

۳. کدام گزینه در مورد علم حصولی نادرست است؟

- ۱) در علم حصولی صورتی از معلوم در نزد عالم حاصل می‌شود.
- ۲) در این علم، بین غلام و معلوم جدایی و افتراق است.
- ۳) در علم حصولی، علم ما به اشیا خارجی به میانجیگری صورت ذهنی است.
- ۴) همه ما نسبت به تمامی صور امور عینی، علم حصولی داریم.

۴. کدام گزینه در مورد علم حضوری نادرست است؟
- ۱) در این علم، معلوم خود در نزد عالم حاضر است نه صورتش.
 - ۲) در این علم، میانجی و واسطه‌ای بین عالم و معلوم نیست.
 - ۳) علم ذهن به حالات و کیفیات خود از این نوع علم می‌باشد.
 - ۴) حالت خشم در ما از نوع حصولی و تصور خشم از نوع علم حضوری است.
۵. کدام گزینه درست است؟
- ۱) تصدیق عبارت از صورت ساده ذهنی است که اسناد چیزی به چیز دیگر نباشد.
 - ۲) تصور عبارت از اسناد امری است به امر دیگر به ایجاب یا به سلب.
 - ۳) هر تصدیق مستلزم سه تصور است که برای حصول تصدیق لازم است اما کافی نیست.
 - ۴) عبارت «زمین کروی است» از نوع تصور متعدد با نسبت خبری مشکوک‌فیه می‌باشد.
۶. در مورد «تهران»، «شمس و مولانا» و «شاید این جمعه بیاید» کدام گزینه به ترتیب درست می‌باشد؟
- ۱) تصور واحد - تصور متعدد با نسبت تقییدی - تصور متعدد با نسبت وضعی
 - ۲) تصور واحد - تصور متعدد با نسبت تقییدی - تصور متعدد با نسبت خبری مشکوک‌فیه
 - ۳) تصور واحد - تصور متعدد بدون نسبت تقییدی - تصدیق.
 - ۴) تصدیق واحد - تصور متعدد با نسبت وصفی - تصدیق.
۷. می‌دانیم هر تصدیق موقوف سه تصور است. حال بین حکما و امام فخر رازی در این تصورات سه‌گانه اختلاف است. کدام گزینه این اختلاف را بیان می‌کند؟
- ۱) تصورات سه‌گانه به عقیده حکما خارج از تصدیق و به عقیده امام جزء تصدیق (شَطْرُ تصدیق) است.
 - ۲) حکم به عقیده حکما همان تصدیق است ولی به عقیده امام جزء تصدیق.
 - ۳) تصدیق به عقیده حکما بسیط است ولی به عقیده امام مرکب.
 - ۴) هر سه گزینه این اختلاف را بیان می‌کند.

۸. در مورد «وجود» و «روح» و «یخ سرد است» و «عالم حادث است» کدام گزینه به ترتیب درست است؟

- ۱) تصور بدیهی - تصور بدیهی - تصدیق بدیهی - تصدیق نظری
- ۲) تصور بدیهی - تصور نظری - تصدیق بدیهی - تصدیق نظری
- ۳) تصور نظری - تصور نظری - تصدیق نظری - تصدیق بدیهی
- ۴) تصور نظری - تصور بدیهی - تصدیق بدیهی - تصدیق نظری

۹. در تعریف فکر به «الفکرُ ترتیبُ أمورٍ معلومةٍ للتأدیٰ إلى مجهولٍ» کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) مراد از «امور معلوم» فقط معلومات تصدیقی است.
- ۲) «ترتیب» به دلالت التزام بر علت فاعلی دلالت دارد که همان قوه عاقله است.
- ۳) این تعریف مشتمل بر علل اربع است که «ترتیب» علت صوری آن است.
- ۴) در «امور معلوم» اگر چه امور جمع است ولی افاده فوق امر واحد می‌کند.

۱۰. کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) از نظر حکیم سبزواری در تعریف فکر، مطلوب هم مبدا حرکت است و هم منتهای آن.
- ۲) تفتازانی در تعریف فکر (ملاحظةُ المعلومِ لِتَحْصِيلِ الْمَجْهُولِ) به جای معقول از معلوم استفاده کرده است. چون معلوم فقط کلی است ولی معقول جزئی و کلی است.
- ۳) تصور مجهول به وسیله تصورات معلوم و تصدیق مجهول به وسیله تصدیقات معلوم کشف می‌شود.
- ۴) هر سه گزینه

۱۱. کدام گزینه درست است؟

الف) هر یک از تصورات معلوم را که به کار کشف تصور مجهول بیاید معرّف و مجموع تصورات معلوم را موصل گویند.

ب) تصور مجهولی که به وسیله تصورات معلوم، معلوم می‌گردد معرّف نام دارد.

ج) هر یک از تصدیقات معلوم را که برای اثبات تصدیق مجهول به کار می‌رود حجت یا استدلال نامند.

د) تصدیق مجهولی را که به وسیله حجت معلوم شده، نتیجه گویند.

- ۱) الف و ب ۲) ب و ج ۳) ب و د ۴) ج و د

۱۲. در تعریف منطق کدام گزینه درست می‌باشد؟

- ۱) علمی است که کیفیت کشف مجهولات را به وسیله معلومات بیان می‌کند.
- ۲) علمی است که طرق صحیح استخراج مجهول از معلوم را باز می‌نماید.
- ۳) علمی است که طریق فکر صحیح (یعنی تعریف و استدلال صحیح) را می‌آموزد.
- ۴) هر سه مورد.

۱۳. منطقیان متأخر منطق را چنین تعریف کرده‌اند: «الْمَنْطِقُ أَلَّةٌ قَانُونِيَّةٌ تُعَصِّمُ مُرَاعَاتِهَا الذَّهْنَ عَنِ الْخَطَأِ

فِي الْفِكْرِ» در این تعریف کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) آلت بودن منطق بدان سبب است که واسطه بین قوه عاقله و مطالب مکتسب است.
- ۲) آلت قانونی یعنی آلتی که دارای کلیت است و جزئی نیست.
- ۳) با ذکر «تُعَصِّمُ مُرَاعَاتِهَا» علوم آلی و قانونی دیگر از قبیل صرف و نحو جز این تعریف می‌شوند.
- ۴) منطق فی‌نفسه عاصم ذهن از خطا نیست پس ذکر مُرَاعَاتِ در تعریف فوق، یعنی به کار بستن آن موجب حفظ از خطاست.

۱۴. کدام گزینه درست است؟

- ۱) «ذاتی و عرضی» و «جوهر و عرض» به ترتیب از معقولات اولیه و ثانویه می‌باشند.
- ۲) مفتاح ابواب علوم کلی و جزئی منطق است.
- ۳) معقولات ثانیه مُستفاد از معقولات اولیه و معقولات اولیه مستفاد از محسوسات است.
- ۴) منطقیان متقدم موضوع منطق را معلومات تصویری و تصدیقی دانسته‌اند.

۱۵. کدام گزینه درست است؟

- ۱) محسوس خود به خود منتهی به حصول صورت معقول نمی‌گردد بلکه مستلزم مجاهده ذهنی است.
- ۲) معقول ثانی بدون مصداق خارجی است و در غایت تجرداند، یعنی ذهنی محض‌اند.
- ۳) کلی و نوع جنس و فصل و موضوع بودن و محمول بودن و معرف و حجت بودن همگی معقول ثانی‌اند.
- ۴) هر سه مورد.

۱۶. کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) علم عبارت از مجموعه قواعد و قوانین کلی است که درباره موضوع مشخص و متماز باشد.
- ۲) فن عبارت است از طریق تطبیق و به کار بستن قواعد کلی نظری بر اشیا خارجی.
- ۳) منطق علم است ولی فن نیست زیرا قواعد عملی بدست نمی‌دهد.
- ۴) وجه امتیاز قاطعی بین علم و فن نیست

(سوالات کنکوری)

۱۷. کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد علم حضوری صحیح است؟ (فلسفه علم ۷۹)

- ۱) علم حضوری عبارت است از حضور صورت معلومی که بدون کسب و فکر به دست آمده است.
- ۲) علم حضوری عبارت است از اینکه خود معلوم در نزد عالم حاضر بوده و بین آنها واسطه‌ای نباشد.
- ۳) علم حضوری همانند تصویری است که بر آینه می‌افتد و خود صورت معلوم بر ذهن نقش می‌بندد.
- ۴) موارد ۱ و ۳.

۱۸. کدام یک از موارد زیر تصدیق نیست؟ (فلسفه علم ۷۹)

- ۱) زمین کروی است.
- ۲) شاید در کره مریخ موجود زنده‌ای باشد.
- ۳) به احتمال زیاد نسل‌های آینده، مطالب بیشتری در مورد زمین می‌دانند.
- ۴) قطعاً همه موجودات امکانی به وجود مستقل و خودجوشی تکیه دارند.

۱۹. کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد تصدیق صحیح نیست؟ (فلسفه علم ۷۹)

- ۱) برای هر تصدیق فقط تصور موضوع، تصور محمول و تصور نسبت حکیمه کافی است.
- ۲) ممکن است شخصی موضوع و محمول و نسبت حکیمه را تصور کند اما تصدیق برای او حاصل نشود.
- ۳) تصدیق زمانی محقق می‌شود که شخص علم به وقوع یا عدم وقوع نسبت داشته باشد.
- ۴) تصدیق در جایی که نسبت خبری مشکوک‌آفیه باشد، جریان ندارد.

۲۰. «اجتماع نقیضین محال است»، «مفهوم درخت» و «دو مقدار مساوی با مقدار ثالث خود مساویند» به ترتیب (فلسفه علم ۷۹)

- ۱) تصدیق نظری - تصور نظری و تصدیق بدیهی‌اند.
- ۲) تصور نظری - تصور نظری و تصدیق بدیهی‌اند.
- ۳) تصدیق بدیهی - تصور بدیهی و تصدیق نظری‌اند.
- ۴) تصدیق بدیهی - تصور نظری و تصدیق بدیهی‌اند.

۲۱. فکر (فلسفه علم ۷۹)

- ۱) مرتب کردن معلومات تصویری برای رسیدن به مجهول تصدیقی است.
- ۲) مرتب کردن امور معلوم برای رسیدن به معلومی دیگر است.
- ۳) مرتب کردن امور معلوم برای کشف مجهول است.
- ۴) مرتب کردن بدیهیات تصویری برای رسیدن به تصدیقات نظری است.

۲۲. کدام یک از گزاره‌های زیر صحیح نیست؟ (فلسفه علم ۷۹)

- ۱) تصور مجهولی که به وسیله تصورات معلوم، معلوم می‌گردد، مُعَرَّف نام دارد.
- ۲) تصدیقات معلوم که برای اثبات تصدیق مجهول به کار می‌روند مقدمه می‌نامند.
- ۳) امور مجهولی که کشف آنها مراد است، همگی تصدیقی هستند.
- ۴) ممکن است در طریق رسیدن به مجهول، دچار خطا گردیم.

۲۳. کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد علم حصولی درست نیست؟ (فلسفه علم ۸۰)

- ۱) هرگاه در منطق از علم سخن به میان می‌آید مراد همان علم حصولی است.
- ۲) صور معقول از قبیل علم و روح و مفاهیم کلی از جمله علوم حصولی هستند.
- ۳) در هر علم حصولی، صورت معلوم در نزد عالم حضور دارد.
- ۴) در هر علم حصولی ماهیت وجود ذهنی اشیا با ماهیت وجود خارجی آنها تفاوت دارد.

۲۴. کدام یک از موارد زیر تصور است؟ (فلسفه علم ۸۰)

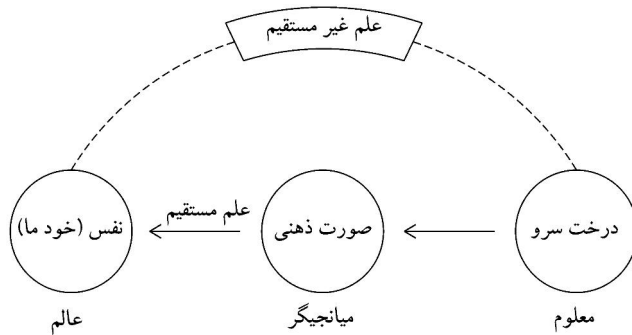
- ۱) گیاهان و جانوران به آب و هوا نیازمندند. (۲) شاید در امتحان ورودی دانشگاه قبول شوم.
- ۳) سقراط و افلاطون از فلاسفه یونان قدیم بودند. (۴) منظومه شمس فقط یک ستاره دارد.

پاسخنامه جلد اول (تصوّرات)

«علم و اقسام آن»

۱. گزینه ۴) از لحاظ ماهیت هیچ فرقی بین وجود خارجی و وجود ذهنی (همان صورت حاصل در ذهن) نیست. (سه گزینه دیگر را به خاطر بسپارید)
۲. گزینه ۲) صور معقول از قبیل علم، روح و مفاهیم کلی تنها در ذهن حاصل می‌شود. نیز آینه (نه ذهن) نسبت به صور مکتسب خود منفعل است و از کمترین دخل و تصرف در صورت‌های خود عاجز است. (گزینه الف و د را به خاطر بسپارید)
۳. گزینه ۴) همه ما نسبت به تمامی «صور امور عینی» که در آینه ذهن خود می‌بینیم علم مستقیم (حضوری) داریم و به خود آنها غیرمستقیم (حصولی) داریم. شکل زیر گویای این مطلب است. (سه گزینه دیگر را به خاطر بسپارید)

۴. گزینه ۴) چون حالت خشم در ما برانگیخته می‌شود، نفس نسبت بدان حالت، مستقیماً علم و آگاهی دارد (علم حضوری) ولی تصور خشم در ما از نوع علم حصولی می‌باشد. چون در این تصور واسطه‌ای بین عالم و معلوم است.
- مثال‌هایی برای علم حضوری: علم ذهن به صور معقول مانند علم، روح و مفاهیم کلی - علم ذات احدیت به موجودات - شک - بو - سردی و گرمی - نرمی و زبری و ...
۵. گزینه ۳) گزینه ۱) تعریف تصور است و گزینه ۲) تعریف تصدیق. گزینه ۴) نیز تصدیق است نه تصور.
۶. گزینه ۲)

(۱) تصور واحد: تهران - سقراط

انواع تصور: }
 (الف) بدون نسبت تقییدی (وصفی): شمس و مولانا - پست و بلند
 (ب) با نسبت تقییدی (وصفی): خانه علی - خانه کوچک
 (ج) با نسبت خبری مشکوک^۲ فیه: مثل شک در اینکه «حسن عالم است»

توجه بسیار مهم: اکثر دانشجویان، تصور متعدد با نسبت خبری مشکوک^۲ فیه را با تصدیق اشتباه می‌گیرند.

در حالی که وقتی علم (نه شک) به وقوع نسبت، یا عدم وقوع نسبت حاصل شود آنگاه تصدیق حاصل شده است.

۷. گزینه ۴) به عقیده فخررازی، تصدیق امر مرکبی است که دارای ۴ جز است:

(۱) تصور محکوم علیه (۲) تصور محکوم به (۳) تصور نسبت حکمی (۴) حکم ولی به عقیده حکما تصدیق عملی است واحد - بسیط - غیر قابل تقسیم و غیر قابل تجزیه است که به هیچ وجه از ترکیب چند عمل ذهنی حاصل نشده است.

۸. گزینه ۲) بدیهی و ضروری: مانند تصور سردی - شیرینی - تصور هستی و ...

انواع تصور:

نظری (غیر بدیهی) و اکتسابی: مانند تصور درخت - آب - مثلث، تورم و ...

تصدیق نیز به همین ترتیب تقسیم‌بندی می‌گردد.

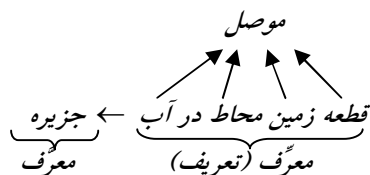
۱. تصدیق بدیهی: مانند؛ کل از جز بزرگتر است.

۲. تصدیق نظری: مانند؛ زمین کروی است.

۹. گزینه ۱) مراد از امور معلوم معلوماتی تصویری و تصدیقی است. (مابقی گزینه‌ها را سخت به خاطر بسپارید)

۱۰. گزینه ۲) در تعریف تفتازانی از فکر: (ملاحظة المعقول لتحصيل المجهول) آمده است زیرا معلوم هم شامل جزئی می‌شود و هم کلی، در حالی که معقول فقط کلی است.

۱۱. گزینه ۳) در گزینه الف، جای معرف و موصل را عوض کنید. مثلا:

- در گزینه ج نیز به جای (حجت یا استدلال)، مقدمه بنویسید تا گزینه صحیح بدست آید.
۱۲. گزینه ۴) هر سه گزینه را به خاطر بسپارید.
۱۳. گزینه ۳) ذکر تعصم مُراعَته‌ها علوم قانونی و آلی دیگری مانند علم عربیت از تعریف خارج می‌گردند.
۱۴. گزینه ۳) «ذاتی و عرضی» از مقولات ثانیه و «جوهر و عرض» از مقولات اولیه است. توجه کنید که «کلی و جزئی» و «واحد تکثیر» به ترتیب از مقولات ثانیه و اولیه می‌باشند.
- مفتاح ابواب علوم کلی و جزئی حس است نه منطقی.
- منطقیان متقدم موضوع علم منطقی را مقولات ثانیه دانسته و به قول متأخران تصورات و تصدیقات معلوم و معرّف و حجت است که البته این تعبیر را با تعبیر متقدمان اختلافی نیست.
۱۵. گزینه ۴) هر سه گزینه را خوب به یاد بسپارید.
۱۶. گزینه ۳) منطقی علم است زیرا در آن اقسام مختلف حرکت ذهن از معلوم به مجهول و اقسام فعالیت‌های ذهنی و عقلی تشریح می‌گردد و قواعد آن به شیوه استنتاج از طبیعت ذهن و فکر استخراج می‌شود و از طرف دیگر می‌توان گفت منطقی فنّ است زیرا قواعد علمی به دست می‌دهد که برای مصون ماندن از خطای در فکر باید به کار بسته شود.
۱۷. گزینه ۲) در علم حضوری معلوم خود در نزد عالم حاضر است و افتراقی بین عالم و معلوم نیست.
۱۸. گزینه ۲) توجه کنید که وقتی علم به وقوع نسبت یا عدم وقوع نسبت حاصل شود، آنگاه تصدیق حاصل شده است. بنابراین گزینه ۲ تصور با نسبت خبری مشکوک‌فیه است.
۱۹. گزینه ۱) توجه کنید که این تصورات سه‌گانه مذکور، اگرچه برای حصول تصدیق لازم است ولی به تنهایی کافی نیست.
۲۰. گزینه ۴) دقت کنید که «مفهوم درخت» تصور نظری است و دو دیگر از تصدیقات بدیهی‌اند.
۲۱. گزینه ۳) دقت کنید که تصور مجهول به وسیله تصورات معلوم کشف می‌گردند و تصدیق مجهول به وسیله تصدیقات معلوم. نیز در تعریف فکر گفته‌اند: عبارت از مرتب کردن امور معلوم (معلومات تصویری و تصدیقی) است برای کشف مجهول.
۲۲. گزینه ۳) امور مجهول همچون امور معلوم می‌توانند هم تصویری و هم تصدیقی باشند.
۲۳. گزینه ۲) صور معقول از قبیل علم، روح و مفاهیم کلی همگی از جمله علوم حضوری‌اند.
۲۴. گزینه ۲) جمله گزینه ۲، تصور است با نسبت خبری مشکوک‌فیه.
۲۵. گزینه ۱) دقت کنید که هم تصور و هم تصدیق هر دو به بدیهی و نظری تقسیم می‌شوند و این تقسیم اختصاص به هیچ کدام ندارد.
۲۶. گزینه ۱) بی‌نیاز از توضیح!